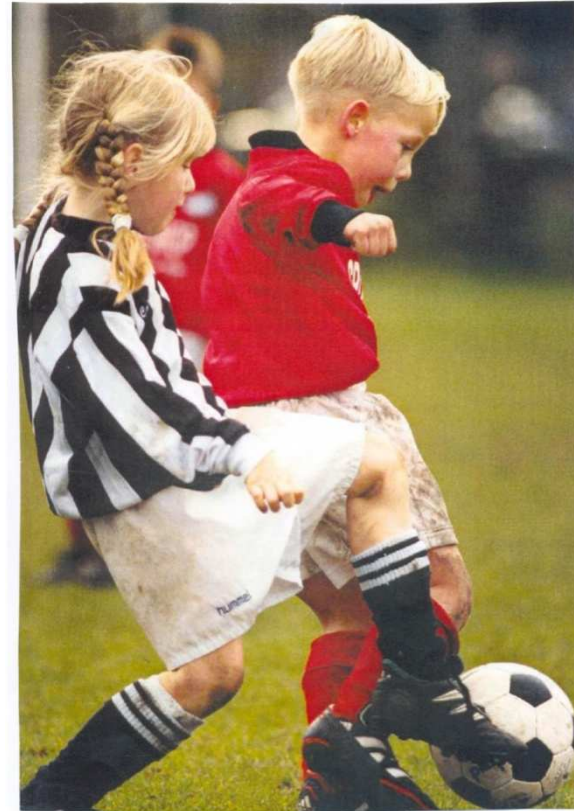

Opvoeding in- en door sport

Lezing voor het kenniscentrum
van het
**Hoger Instituut
voor Gezinswetenschappen
te Brussel**

Vrijdag 20 sept. 2013

Dr. Albert Buisman
Em. Hoofddocent Sportpedagogiek
Universiteit Utrecht NL

Inhoud

1. Intro: Opvoeding in – en door sport
2. Doelstellingen lezing
3. Verschillende benaderingen van kwaliteit
4. Pedagogische kwaliteit
5. Criteria als gezichtspunten
6. Een skill development model (Weiss)
7. Coakley's modellen van sportbeschouwing
8. Eitzen: “Sport is inherently contradictory”

Inhoud (vervolg)

9. Drie praktijken

9.1. Jeugdtopsport

9.2. Fair Play

9.3. Jeugdparticipatie

10. Terugblik

Als bijlage: Flyer CIFP

Comité International pour le Fair Play

Intro: Opvoeding in- en door sport

1. `Albert, wat denk je.....ze komen hier om te ballen, niet om opgevoed te worden`

- miskenning opvoeding in sport
- Bewustwording van het pedagogische

2. `meneer.....we hebben hier een groot kaderprobleem, en de jeugd is niet vooruit te branden`

- Systeemscheiding binnen de club
- Negatief jeugdbeeld
- Uitdrukkelijk doel het stimuleren van zelfstandigheid van de jeugd als opv. door sport.

2. Doelstellingen lezing

Betekenenissen inventariseren en
becommentarieëren over pedagogische
waarden in de jeugdsport.

- Die betekenissen ook plaatsen in verschillende contexten
- en verbinden met sportief handelen

In de lezing een drieslag

- Op zoek naar een kader van pedagogische kwaliteit als belangenbehartiging van de meisjes en jongens in de sport.
- De noodzaak van het situeren van dat belang binnen enkele contexten.
- Bespreking van pedagogische praktijken.

3. Verschillende benaderingen van kwaliteit

1. Als resultaat kampioenschap, meer kind. sporten
2. Als product in waardering van deskundigen
3. Als proces in de intermenselijke verhoudingen
4. Als efficiency, doelmatig en goedkoop
5. Maatschappelijk, bijvoorbeeld gezondheid bevorderen
6. Als gebruikerskwaliteit, in de beoordeling van de gebruikers
7. Rechtdoen aan het kind-zijn van het kind.

Vaak wordt vanuit 1 benadering kwaliteit geannexeerd,
met voorbij gaan van de andere

4. Pedagogische kwaliteit

Sleutelwoord

Belangenbehartiging van het kind in de sport
Belang van het kind staat voorop en niet het
belang van.....

Opvoedingsgezag moet aan 2 voorwaarden
voldoen.... Langeveld 1979

- Moet acceptabel zijn, aangewend ten bate van het kind.
- Moet geaccepteerd worden

Opvoeding als wederkerig proces. Opvoeder heeft niet
het monopolie

5. Criteria als gezichtspunten....vanuit kind, vanuit leiding

Vanuit kind behoefte aan

o.a. Kurz 1982

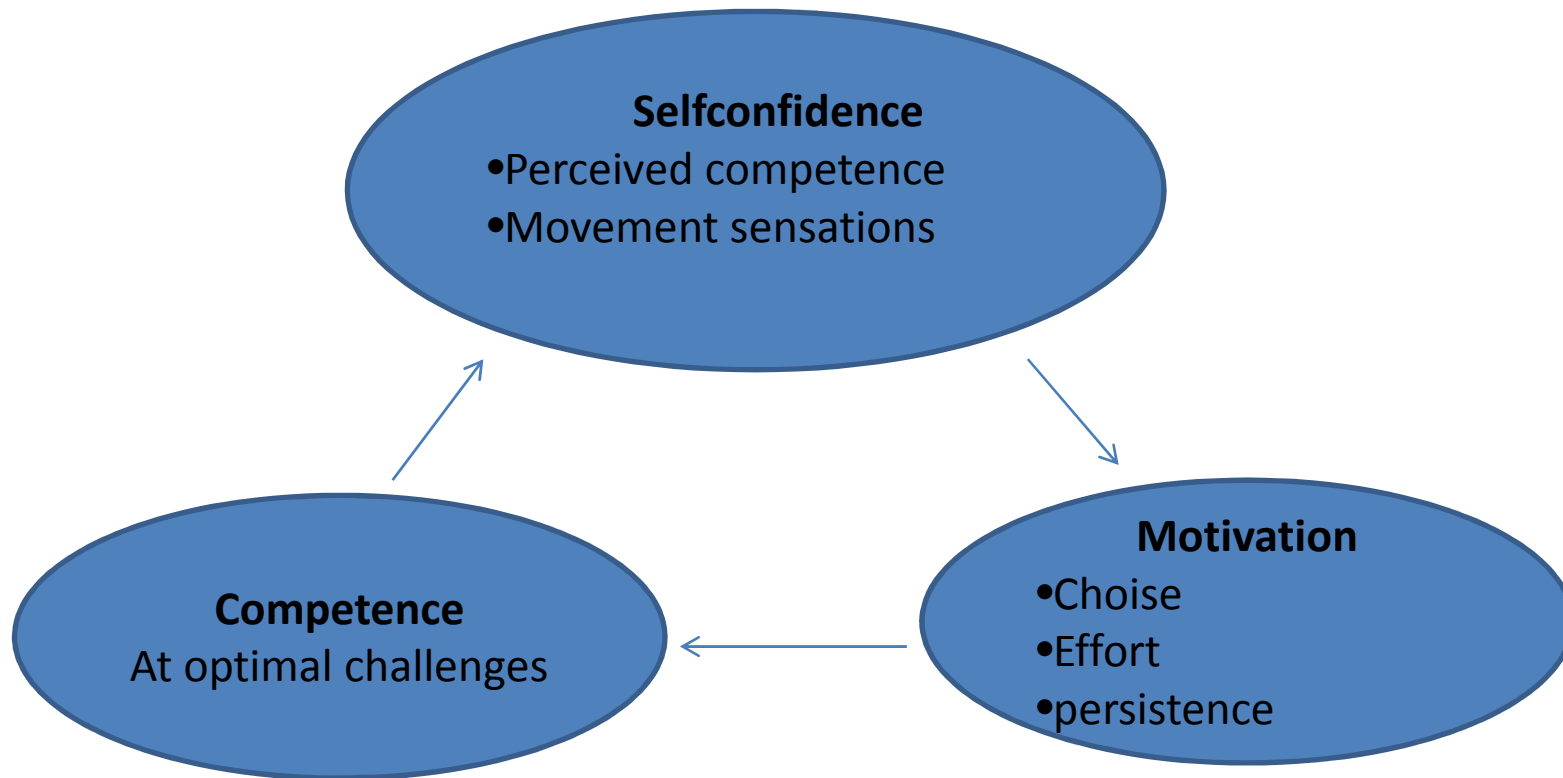
- Veiligheid
- Bewegen
- Spelplezier
- Leren
- Uitdaging
- Bovenal aandacht en erkenning als individu

5. Criteria als gezichtspunten.....vanuit kind, vanuit leiding

Vanuit de leiding

- Zorg voor een gelukkig kinderleven
- Houdt rekening met ontwikkeling van kind
- Zorgt voor een veelzijdig sportief aanbod en aangepaste didactiek
- Gelijkheid van kansen voor iedereen
- Stimuleren van zelfstandigheid
- Respect voor het kind als kind en voor het kind als persoon.

6. Een skill development model ...Maureen Weis, 1995

Het model beschrijft de onderlinge relaties tussen competentie, zelfvertrouwen en motivatie.

Bij competentie.....zelfreflectie

Bij self-confidence.....de waarneming van de nieuw verworven competentie als blijvend en zoeken naar een nieuwe uitdaging.

Teaching skills.....moeilijkheidsgraad per kind vaststellen, positieve feedback, realistische verwachtingen, ontspannen sfeer.

'Teach young athletes how to monitor their own fitness'

Gould, Weinberg, 1995

7. Coakleys modellen van sportbeschouwing

Coakley 2006

Power and performance Model

- Strength, speed, power
- Aggression
- Domination of opponents
- Victory and winning
- Excellence equals competitive succes

Coakley 2006

Pleasure and participation Model

- Personal expression, enjoyment, growth, good health
- Mutual concern and support for team mates and opponents
- Empowerment
- The body is to be experienced and cultivated, not treated as a machine to be repaired when broken
- Inclusiveness

Geen zwart-wit schema

Sportclubs leggen hierbinnen de landelijke
organisatie hun eigen accenten

8. Eitzen

Sport is inherently contradictory

1999

- Sport is healthy and at the same time unhealthyinjuries
- Sport is fair and sport is foul
- Sport unites and sport divides
- Sport is fun and sport causes suffering
- Sport gives freedom and is bound in rules
- Sport is emotional and rational

9. Drie praktijken:

9.1. Jeugdtopsport

1. Verschillende motto's

-Jong geleerd, oud gedaan

-Vroege vogels zijn voor de poes

2. Ambities, van wie?

3. Gevaar: "Achievement by proxy", als verlengstuk.....

(Rowland, 2000)

4. Presteren als "Leisten können , ohne Leisten zu müssen"

(Klafki, 1970)

5. Vroegtijdige selectie. Een must?

6. Zorg voor uitvallers?

7. Naar een covenant jeugdtopsport als vorm van belangenbehartiging (Buisman, 1996)

www.loslachen.ch

9. Drie praktijken:

9.1. Jeugdtopsport

Onderzoek jeugdopleiding Willem II (B + C)

Maaïke van Meerten (2005)

1. Goed georganiseerde opleiding met een gedisciplineerde sporteducatie
2. Paradox: klein gehouden in de afhankelijkheid van de trainer maar toch groots en volwassen moeten presteren.
3. Leerplan doelstellingen gericht, met veel verplichtingen voor de spelers
4. Weinig aandacht persoonlijke achtergrond spelers
5. Weinig nazorg
6. De jongens zijn trots er bij horen.

9. Drie praktijken:

9.1. Jeugdtopsport

Onderzoek jeugdopleiding 15 BVO's (CLU, 2008)

45 'opleiders' geïnterviewd.

Enige conclusies

1. Opleidingen meer leerstof dan leerling gericht
2. Doelstellingen en uitgangssituaties jongens niet op elkaar afgestemd
3. Competentieprofiel beroepsvoetballer slecht uitgewerkt naar ontwikkelingsfasen
4. Zeker zorg voor de schoolopleiding en de gezondheid, minder voor persoonlijke ontwikkeling.
5. Weinig nazorg
6. Belangenbehartiging zaakwaarnemers onduidelijk
7. Advies: geen toelating voor jongens onder de 10 jaar

9. Drie praktijken:

9.2. Fair Play

1. Meerduidigheid foto
2. Verschillende aspecten: inzet, willen winnen, gelijke kansen ook in speelsterkte, acceptatie regels.
3. Negatief imago door incidenten: doping, agressie en geweld, ongelijke kansen
4. Chronisch gebrek aan good practices (prijzen?)
5. Fair Play, hoe transparant voor de jeugd?

9. Drie praktijken:

9.2. Fair Play

6. Problemen bevordering Fair Play:

- meer repressief (straffen) dan preventief
- meer gericht op individuele sporter dan om het collectief er om heen
- bij jeugd aanpassing als thema, en minder kritische (zelf) reflectie
- Fair Play acties vaak sportoverstijgend en idealistisch (respect, vriendschap)
- Nodig: sportspecifieke invullingen (bv invloed spelregels op gedrag)

9. Drie praktijken:

9.2. Jeugdparticipatie ABC jeugd

Een vooronderzoek KNVB en groep 3^e jaars studenten Univ Utrecht bij 3 voetbalclubs.

1. Omschrijving jeugdparticipatie:

Jeugd een stem, inspraak en verantwoordelijkheid
geven in de sportbeoefening

2. Achtergrond

Ouders treden terug, jeugd groeit in zelfstandigheid

3. Drie domeinen

van de speler zelf, van het team, van de club

4. Jeugdparticipatie is relationeel, ontwikkelt zich in
dialoog speler(s) en leiding

Enkele uitkomsten vooronderzoek jeugdparticipatie

1. Clubs jeugdgericht maar weinig actieve jeugdparticipatie
2. Zowel bij leiding als bij jeugd diverse meningen
3. Het meest zichtbaar bij team-functioneren
4. Weinig betrokkenheid bij de individuele ontwikkeling
5. Tendens: jeugd in selectieteams is positiever

Jeugdparticipatie: een schrikbeeld voor de trainer?

10. Terugblik

1. Opvoeding als belangenbehartiging van de jeugd in de sport
2. In dialoog tussen leiding en jeugd
3. Context (jeugd) sport is attractief, uitdagend maar zit ook vol tegenstrijdigheden
4. En dat kan verwarrend zijn
5. Stimuleren van zelfstandigheid en van kritische (zelf) reflectie kan helpen een eigen plek te vinden.
6. Voetbal is zoveel meer dan voetbal alleen.